THE EMPTY CHAIR

KIZINGITI 3

Kiti Kitupu

Kuna watu wanaoacha chumba.

Na kuna watu wanaoacha mwelekeo.

Wa kwanza wanatoweka.

Wa pili wanabaki.

Kwa miaka mingi niliamini kwamba urithi ulikuwa suala la mali, milki, vitu vya kuhifadhi au vya kurithisha. Kadri muda ulivyopita nilielewa kwamba urithi wa kweli ni mgumu zaidi sana kuonekana.

Haupatikani makabatini.

Haupatikani kwenye droo.

Haupatikani kwenye nyaraka.

Unakaa katika mienendo.

Baba yangu hakuniachia fomula.

Hakunikabidhi kitabu cha maelekezo.

Hakuniandalia ramani ya kina ya maisha.

Aliniachia kitu kigumu zaidi sana kueleza.

Namna ya kuwa duniani.

Nilipokuwa kijana sikuiona.

Watoto mara chache huwaona baba zao kwa uwazi.

Wanawachukulia kuwa jambo la kawaida.

Wanawaona kuwa uwepo wa kudumu, karibu sheria ya maumbile.

Kama bahari.

Kama anga.

Kama kupita kwa majira.

Wanawatazama bila kuwachunguza.

Wanawasikiliza bila kuwaelewa.

Wanawaiga bila kujitambua.

Kisha unafika umri ambapo kila kitu kinabadilika.

Maneno yaliyotamkwa miaka mingi kabla yanarudi.

Ishara zinapata maana tofauti.

Hata ukimya unapata sauti mpya.

Ni hapo ndipo tunaanza kweli kuwafahamu waliotutangulia.

Baba yangu hakunieleza thamani ya uwajibikaji.

Aliutenda.

Na tofauti hiyo ni kubwa mno.

Watu hukumbuka kidogo kile kinachofundishwa.

Hukumbuka sana kile wanachokiishi.

Mwanamume anapotimiza ahadi ngumu, kuna anayetazama.

Anapokabili kushindwa bila kutafuta wa kulaumiwa, kuna anayetazama.

Anapoendelea kufanya wajibu wake bila kupokea makofi, kuna anayetazama.

Mara nyingi huyo mtu ni mwana.

Hata anapoonekana kuwa na mawazo mengine.

Hata anapoonekana yuko mbali.

Hata anapoonekana haelewi.

Anatazama.

Na anahifadhi.

Mengi ya maamuzi niliyoyafanya katika maisha yangu ya utu uzima yana mizizi inayozama katika miaka ya mbali zaidi sana.

Hayakuzaliwa vitabuni.

Hayakuzaliwa kwenye kampuni.

Hayakuzaliwa kwenye kozi za mafunzo.

Yalizaliwa katika nyumba.

Katika familia.

Katika mkusanyiko wa mienendo iliyoonekana wakati ule ya kawaida na ambayo leo naitambua kuwa ya kipekee.

Nakumbuka jambo ambalo wakati ulinifundisha.

Kila mwana, mapema au baadaye, hugundua kwamba anafanana na baba yake kwa namna ambazo hakuzitarajia.

Hutokea ghafla.

Wakati wa mazungumzo.

Anapokabili tatizo.

Anapotamka sentensi.

Anapofanya uamuzi.

Ghafla anatambua kitu.

Sura ya uso.

Mwenendo.

Mwitikio.

Na anaelewa kwamba uwepo fulani hauondoki kamwe kweli.

Unabadilisha umbo.

Ni hayo tu.

Kwa miaka nilipita nchi mbalimbali.

Tamaduni mbalimbali.

Lugha mbalimbali.

Nilifanya kazi na watu kutoka kila pembe ya dunia.

Na hata hivyo niligundua jambo la kushangaza.

Kila mahali kuna hamu ile ile.

Kila mahali kuna heshima ile ile kwa waliotutangulia.

Kila mahali kuna shauku ya kufikia kiwango cha mtu aliyetuachia mfano.

Maneno yanabadilika.

Majina yanabadilika.

Jiografia inabadilika.

Lakini hisia inabaki ile ile.

Kwa sababu kila binadamu anafika duniani kupitia mtu mwingine.

Hakuna anayeanza kutoka sifuri.

Sisi sote ni mwendelezo wa kitu.

Wa hadithi.

Wa familia.

Wa uamuzi uliofanywa muda mrefu kabla ya kuzaliwa kwetu.

Kadri muda ulivyopita nilijifunza kutompima mtu kwa kile anachomiliki.

Nampima kwa kile anachoacha.

Na kile anachoacha karibu hakiwiani kamwe na kile alichopanga kuacha.

Baba anadhani anajenga taaluma.

Lakini labda anaacha kanuni.

Anadhani anaacha usalama.

Lakini labda anaacha ujasiri.

Anadhani anaacha majibu.

Lakini labda anaacha namna ya kuyatafuta.

Hii ndiyo sehemu isiyoonekana ya urithi.

Iliyo muhimu zaidi.

Inayodumu zaidi.

Ile inayoendelea kuishi wakati mengine yote yamechakaa.

Watu wengi wanaogopa kusahaulika.

Ni hofu ya kale.

Ya kibinadamu kwa kina.

Lakini mimi naamini kwamba kuna namna tofauti ya kudumu.

Si ile ya sanamu.

Si ile ya picha.

Si ile ya minara ya kumbukumbu.

Kudumu kwa kweli kunaishi katika matokeo.

Katika wema unaoendelea.

Katika hadhi inayoigwa.

Katika uwajibikaji unaopita kutoka mkono hadi mkono.

Katika tabia inayozaa tabia zaidi.

Baba yangu anaendelea kuishi hapo hasa.

Katika matokeo.

Si kama kumbukumbu.

Kama uwepo.

Wakati mwingine, katika siku ngumu, najikuta najiuliza uamuzi gani wa kufanya.

Njia gani ya kufuata.

Mzigo gani wa kukubali.

Jukumu gani la kubeba.

Na karibu kila mara jibu linafika kutoka mahali pa kale sana.

Mahali pasipo na anwani.

Mahali pasipo na jiografia.

Mahali palipojengwa kwa kumbukumbu na shukrani.

Sisikii sauti.

Sioni uso.

Lakini natambua mwelekeo.

Na inatosha.

Kwa sababu, mwishowe, si kweli kwamba watu wengine wanaondoka.

Wanaacha tu kutembea mbele yetu.

Wanaanza kutembea ndani yetu.

Ndiyo maana sisemi kwamba baba yangu ameondoka.

Nasema kwamba anaendelea na safari kwa namna tofauti.

Katika maamuzi yangu.

Katika maneno yangu.

Katika makosa yangu.

Katika majukumu yangu.

Katika namna ninavyowatendea wengine.

Katika namna ninavyotimiza ahadi.

Katika namna ninavyoukabili wakati.

Na maadamu kitu cha haya yote kitabaki hai, sehemu yake itaendelea kutembea kando yangu.

Kimyakimya.

Kama walivyofanya siku zote baba wa kweli.